

Jak być doradcą zawodowym swojego dziecka?

Informator dla rodziców

Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Oddział w Skierniewicach

Poznaj swoje dziecko i pomóż mu odkryć jego możliwości	3
Zainteresowania zawodowe i preferencje.....	3
Co świadczy o zainteresowaniach dziecka?:.....	4
Jak rozpoznać zainteresowania dziecka ?	4
Zdolności i talenty	5
Temperament	6
Cechy charakteru	7
Jak poznawać charakter dziecka?.....	8
System wartości	8
Stan zdrowia.....	9
Jak wspierać swoje dziecko w planowaniu przyszłości zawodowej?	9
Co warto wiedzieć o zawodach ?	11
Najważniejsze informacje o zawodach, jakie warto zdobyć to:.....	12
Gdzie poszukiwać informacji o zawodach?	12
Co warto wiedzieć o szkołach?	12
Szkoła branżowa I stopnia:.....	13
Technikum.....	14
Liceum Ogólnokształcące:.....	14
Gdzie szukać pomocy w planowaniu przyszłości dziecka?	15
Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej – oferta dla młodzieży szkolnej i rodziców.....	17
Co Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej oferują młodzieży szkolnej?	17
Co Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej oferują rodzicom ?.....	18
Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w województwie łódzkim:	20
Bibliografia	21
Netografia	21

Szanowni Rodzice,

wybór zawodu jest decyzją trudną, wymagającą zdobycia niezbędnej wiedzy i świadomego planowania. Młody człowiek decyduje o swojej przyszłości w okresie dorastania, kształtowania się własnych zainteresowań, osobowości i systemu wartości oraz zmieniającej się sytuacji na rynku pracy. Na ten wybór duży wpływ ma nie tylko otoczenie i moda, ale również rodzice - ich opinie, doświadczenie zawodowe oraz tradycje rodzinne. To rodzice są pierwszymi i najważniejszymi doradcami zawodowymi swoich dzieci. Ich rola nie jest łatwa, ponieważ stoją przed dylematem, co doradzić dziecku w tak skomplikowanej i szybko zmieniającej się rzeczywistości. Najgorszym rozwiązaniem byłoby oczywiście powiedzenie „zrób, co chcesz, to twój wybór, to twoja przyszłość” lub narzucenie dziecku własnych marzeń i planów. Żeby tak się nie stało, warto obserwować dziecko w różnych sytuacjach życiowych, w czasie wykonywania zadań, ulubionych czynności, podczas zabawy, zdobywać wspólnie z nim informacje o zawodach i szkołach. Ważna jest też komunikacja. To w czasie rozmowy rodzice powinni uzyskać odpowiedź na pytanie: Co moje dziecko chciałoby robić w życiu w oparciu o swoje talenty, zainteresowania czy system wartości? Jeśli nie jesteście pewni, jaki zawód i szkołę powinno wybrać Wasze dziecko lub chcecie się upewnić, że wybory przez nie dokonane są właściwe, warto skorzystać z pomocy doradcy zawodowego w szkole, poradni psychologiczno-pedagogicznej lub urzędzie pracy.

Poznaj swoje dziecko i pomóż mu odkryć jego możliwości

Wybór ścieżki edukacyjno-zawodowej to proces długotrwały, który rozpoczyna się już w wieku przedszkolnym. Każde dziecko posiada indywidualne cechy, predyspozycje i talenty, które rozwijane i pielęgnowane mogą w przyszłości zadecydować o wyborze kariery zawodowej. Na co więc rodzice powinni zwrócić uwagę, aby świadomie wspomagać dziecko w wyborze zawodu i szkoły?

Zainteresowania zawodowe i preferencje

Zainteresowania to siła napędowa, która pobudza do podejmowania działań na rzecz poznawania określonej dziedziny. Ludzie interesujący się jakąś dziedziną posiadają większą wiedzę, niż ci, którzy nie przejawiają takich zainteresowań. Zainteresowania rozwijają się i zmieniają w miarę rozwoju emocjonalnego i fizycznego. Dlatego też

ważne jest, aby umieć odróżnić trwałe zainteresowania od tych przelotnych. Chwilowe pasje z reguły nie wiążą się z późniejszym wyborem zawodu, a nawet mogą prowadzić do błędnych decyzji. Natomiast najsilniejsze i trwałe zainteresowania należy traktować jako drogowskaz i nim kierować się przy wyborze drogi edukacyjno-zawodowej.

Co świadczy o zainteresowaniach dziecka?:

- sposób spędzania wolnego czasu,
- preferowane przedmioty szkolne,
- rodzaj wybieranych zajęć pozalekcyjnych, kółek zainteresowań,
- tematyka czytanych książek, czasopism, oglądanych filmów,
- rodzaj poszukiwanych informacji.

Jak rozpoznać zainteresowania dziecka ?

- obserwuj dziecko w różnych sytuacjach: w trakcie samodzielnej zabawy w domu, zajęć w grupie, na podwórku. Przypatrz się, jak się zachowuje, jakiego rodzaju aktywności wybiera, czym się najchętniej bawi, z kim, jakie role przybiera (czy jest liderem, pomysłodawcą, czy raczej outsiderem i preferuje zabawy na uboczu). Dostrzeż jego mocne strony, nie porównuj go z innymi dziećmi, lecz szukaj jego wyjątkowości.
- dostarczaj wielu różnorodnych okazji do eksperymentowania, swobodnego poznawania świata. Zapewnij różnorodne zabawki (klocki, instrumenty, plastelinę, pędzle, modele, przedmioty codziennego użytku, samochody, lalki, materiały, łamigłówki), kontakt z dziećmi i dorosłymi, zabieraj je w różnorakie miejsca, angażuj w różnorakie czynności.
- daj przyzwolenie na spontaniczną twórczość. Nie narzucaj pomysłów, rozwiązań, nie wskazuj dróg, które tobie wydają się dobre. Pozwól, aby spontanicznie i z naturalną ciekawością w bezpiecznych warunkach doświadczało siebie, otoczenia, odkrywało pasje.
- skorzystaj z profesjonalnych narzędzi/ testów do badania zainteresowań zawodowych, którymi dysponują doradcy szkolni i zawodowi.

Zdolności i talenty

Zdolności to inaczej predyspozycje do łatwego opanowywania pewnych umiejętności, zdobywania wiedzy, uczenia się. Dzięki nim bez trudu przychodzi nam wykonywanie czynności, na które inni potrzebują więcej czasu. Zdolności mogą być wrodzone, jednak ich rozwój wymaga wytrwałości i pracy nad sobą. Wyróżniamy zdolności ogólne i specjalne.

Do zdolności ogólnych zaliczamy:

- ✓ inteligencję,
- ✓ spostrzegawczość,
- ✓ wyobraźnię,
- ✓ wyuczalność (zdolność do uczenia się),
- ✓ zręczność (sprawność ruchową)

Zdolności specjalne - kierunkowe to takie właściwości, które stwarzają możliwości uzyskania wybitnych osiągnięć w konkretnej dziedzinie. Do zdolności specjalnych zaliczamy m.in.:

- ✓ zdolności matematyczne,
- ✓ językowe,
- ✓ plastyczne,
- ✓ muzyczne,
- ✓ techniczne,
- ✓ sportowe,
- ✓ interpersonalne i organizacyjne.

Talent to specyficzny kompleks cech indywidualnych, ujawniających się najczęściej już w okresie wczesnego dzieciństwa, prowadzący do mistrzostwa w określonej dziedzinie. Talent wiąże się najczęściej z wysokim poziomem zdolności specjalnej i przejawia się w ponadprzeciętnej łatwości nabywania wiedzy lub sprawności w danej dziedzinie (np. zdolności plastyczne).

Aby określić, jakie zdolności ma dziecko zastanów się:

- które czynności wykonuje szybko, dokładnie i poprawnie?
- z jakich przedmiotów w szkole z łatwością i bez dużych nakładów pracy uzyskuje najlepsze oceny?
- w jakich dziedzinach zdobywa wyróżnienia i nagrody?

Ocena zdolności dziecka nie jest sprawą łatwą. Dlatego o zdolnościach dziecka koniecznie porozmawiaj z nauczycielami lub doradcą zawodowym.

Temperament

Temperament to charakterystyczna dla danej osoby i uwarunkowana biologicznie siła oraz szybkość reagowania. Chodzi tu głównie o reagowanie emocjonalne, z którym związana jest ogólna ruchliwość człowieka. Jednak temperament przejawia się nie tylko w emocjach, lecz także w innych procesach psychicznych, na przykład w spostrzeganiu i myśleniu. Jest to właściwość, którą ludzie bardzo się od siebie różnią. Z temperamentem się rodzimy, jest więc widoczny od wczesnego dzieciństwa i w bardzo niewielkim stopniu ulega zmianom w wyniku oddziaływania czynników zewnętrznych.

Według najbardziej znanej typologii temperamentów, stworzonej przez Galena na podstawie poglądów Hipokratesa, wyróżnia się 4 typy temperamentu. Każdy z tych typów ma różne cechy i predyspozycje do wykonywania określonych zawodów:

- Choleryk to urodzony szef. Jest władczy, nie może usiedzieć w miejscu, musi działać. Jest porywczy, niewyrozumiały i niecierpliwy. Podporządkowuje sobie innych, łatwo się denerwuje. Mówi z siłą, dobitnie, dynamicznie. Powinien wybierać zawody związane z kierowaniem ludźmi, prowadzeniem zespołów i wywieraniem wpływu., m.in.: praca w reklamie, marketingu, budownictwie, sprzedaży, dziennikarstwie.
- Sangwinik jest wesoły, pogodny, towarzyski i gadatliwy. Mówi szybko, często się śmieje. Jest bardzo szczery i entuzjastyczny. Zalecane są zawody związane z kontaktami z ludźmi, budowaniem relacji, np.: aktor, nauczyciel, doradca personalny.

- Melancholik jest uczuciowy, wrażliwy, dokładny i poważny. Posiada skłonności do depresji. Jest nadmiernie wymagający i narzekający. Wskazane są zawody, w których ceni się dbałość o szczegóły oraz doskonałą organizację i zdolność analitycznego myślenia, m.in.: lekarz, księgowy, farmaceuta, bibliotekarz, prawnik, analityk, inżynier.
- Flegmatyk jest powolny, zrównoważony i elastyczny. Unika konfliktów. Nie spieszy się, obserwuje otoczenie. Niestety odkłada sprawy na później i tworzy bałagan. Mówi powoli, delikatnie, łagodnie. Preferowane są zawody związane z wykonywaniem zadań rutynowych, powtarzalnych, z umiejętnością słuchania, m.in.: administrator, mediator, negocjator, dyplomata.

W praktyce rzadko spotykamy czyste typy temperamentu. Zwykle typy te są mieszane np.: sangwinik/choleryk , flegmatyk/sangwinik, sangwinik/melancholik

Jeśli chcesz poznać, jaki typ temperamentu ma twoje dziecko, obserwuj je i odpowiedz na pytania:

- jak reaguje na zmiany i czy łatwo się do nich adaptuje?
- ile ma energii i jak woli ją spożytkować?
- czy jest kontaktowy, czy raczej nieśmiały?
- czy często wybucha, czy ze spokojem przyjmuje to, że coś idzie nie po jego myśli?
- czy potrafi się skupić na jednej czynności/zabawie, czy wciąż szuka nowych wrażeń?
- jak postrzega świat – czy jest ufne, czy raczej się go boi?
- jak szybko się męczy, ile odpoczynku potrzebuje?
- czy woli mówić, czy pisać?

Cechy charakteru

Charakter to obok temperamentu istotny wymiar osobowości człowieka. Jest to cały wachlarz cech, które każdy posiada w mniejszym lub większym stopniu i to cech zarówno pozytywnych, takich jak np.: odpowiedzialność, prawdomówność, cierpliwość, pracowitość, jak i też negatywnych np.: złośliwość, lenistwo, niezdyscyplinowanie. Cechy charakteru zaczynają kształtować się od wczesnego

dzieciństwa i rozwijają się przez całe życie. Wpływają na nie zarówno bodźce zewnętrzne, jak i relacje rodzinne, więzi społeczne, własna aktywność. Charakter określa zachowanie człowieka i ma znaczenie przy wyborach edukacyjno-zawodowych. Jeśli ktoś jest komunikatywny, odpowiedzialny, uczynny, lubi pomagać innym powinien wybrać zawód, w którym będzie pracował z ludźmi (np. lekarz, nauczyciel). Natomiast jeśli jest cierpliwy, lubi porządek i zdyscyplinowanie, dokładnie wykonuje polecenia to doskonale sprawdzi się w zawodach administracyjno-biurowych czy księgowych.

Jak poznawać charakter dziecka?

Charakter poznajemy poprzez stałą obserwację stosunku dziecka do samego siebie, do innych ludzi, do pracy.

System wartości

System wartości wyznacza sposób naszego myślenia, czucia i działania. To życiowy kompas, coś co sprawia, że postępujemy właśnie w taki, a nie inny sposób. System wartości zbudowany jest hierarchicznie, a więc jedne wartości są ważniejsze od innych. Hierarchia ta nie jest stała, i może z czasem ulegać zmianom. W procesie budowania systemu wartości młodego człowieka bardzo ważną rolę pełnią rodzice, którzy od dzieciństwa kształtują jego zasady i wartości. W miarę dojrzewania duży wpływ na wyznawany system wartości ma proces edukacji oraz otoczenie dziecka (koledzy, znajomi, przyjaciele), a także zmieniająca się sytuacja społeczna, łatwy dostęp do informacji, powszechność środków masowego przekazu. Warto wiedzieć, że istnieje ścisły związek między systemem wartości, a rodzajem obranej kariery zawodowej. To, czy nasze dziecko będzie w dorosłym życiu dążyło do osiągnięcia bezpieczeństwa i stabilizacji, czy też może poszukiwać będzie wyzwań lub najwyższej cenić będzie usługi i poświęcenie dla innych, zależy od systemu wyznawanych wartości.

Dlatego przed podjęciem decyzji o wyborze zawodu i szkoły porozmawiaj z dzieckiem, aby określić:

- co jest dla niego najważniejsze?
- jakimi zasadami kieruje się w życiu?

- jakie wartości wyznaje?
- z czego mógłby zrezygnować?
- co ceni w szczególności?

Stan zdrowia

Stan zdrowia ma bardzo duże znaczenie przy wyborze zawodu. Niektóre zawody stawiają większe wymagania pod względem fizycznym (np. praca w górnictwie, hutnictwie), w innych zaś kondycja fizyczna ma mniejsze znaczenie, a ważne są zmysły (np. dobry wzrok u jubilera, zegarmistrza, dobry słuch u realizatora dźwięku, logopedy, czy stroiciela instrumentów muzycznych), odporność na warunki atmosferyczne (zawody budowlane), brak uczuleń (np. na sierść u lekarza weterynarii). Poznanie stanu zdrowia dziecka wraz z poznananiem przeciwwskazań do wykonywania określonego zawodu pozwoli uniknąć niewłaściwych wyborów w tym zakresie.

Dlatego należy uważnie obserwować dziecko, jego stan fizyczny i odpowiedzieć sobie na pytania:

- czy moje dziecko wymaga stałej opieki lekarskiej?
- czy ciężko chorowało?
- czy ma problemy ze wzrokiem, słuchem? (np. nosi okulary)
- czy jest alergikiem?
- czy ma wady postawy?
- czy szybko się męczy?

Pamiętajmy o tym, że stan fizyczny, stopień sprawności, skłonność do chorób mogą być przeciwwskazaniem do wykonywania wybranego zawodu. Dlatego przed przyjęciem do technikum lub szkoły branżowej każdy uczeń jest zobowiązany przedstawić zaświadczenie o stanie zdrowia od lekarza medycyny pracy.

Jak wspierać swoje dziecko w planowaniu przyszłości zawodowej?

Rady dla rodziców:

- ✓ pomagaj w znajdowaniu zainteresowań i uzdolnień – obserwuj i podpowiadaj

- ✓ rozmawiaj z dzieckiem o jego pasjach
- ✓ pokaż, że też masz zainteresowania
- ✓ poświęć czas i cierpliwie odpowiadaj na pytania
- ✓ rozmawiaj z dzieckiem o zawodach, pracy wykonywanej przez ciebie i osoby z waszego otoczenia
- ✓ nie zniechęcaj dziecka, jeśli po raz kolejny chce spróbować nowej aktywności
- ✓ daj dziecku czas na odkrycie talentu – nawet jeśli nie interesuje się niczym konkretnym w tym momencie, nie przyspieszaj i nie rób nic na siłę
- ✓ ułatwiał rozwijanie zainteresowań – jeżeli jest to możliwe zapisz dziecko na zajęcia pozalekcyjne, pomóż w zakupie niezbędnego sprzętu
- ✓ doceniaj osiągnięcia, nawet te bardzo małe
- ✓ bądź wsparciem w trudnych chwilach – dziecko ma prawo do błędów i niepowodzeń
- ✓ dopinguj dziecko w szczególnie ważnych dla niego momentach
- ✓ naucz wyciągania wniosków z porażek
- ✓ wspieraj dziecko w usamodzielnianiu się – dzięki temu zyska pewność siebie
- ✓ ucz odpowiednich relacji, norm i zasad społecznych
- ✓ nie krytykuj i nie oceniaj wyborów dziecka - spokojnie o nich porozmawiaj
- ✓ nie wybieraj zawodu i szkoły za dziecko – uszanuj jego decyzje i pozwól wziąć za nie odpowiedzialność
- ✓ porozmawiaj z dzieckiem o szkołach, w których chciałoby się uczyć – wspólnie poszukajcie informacji, wybierzcie się na „otwarte drzwi”, targi edukacyjne
- ✓ pokazuj, że wierzysz w dziecko – dzięki temu będzie odważniej stawiać czoła kolejnym wyzwaniom

- ✓ podążaj za potrzebami dziecka - nie realizuj swoich marzeń jego kosztem
- ✓ nie miej zbyt wygórowanych oczekiwań – nie każdy zostanie Einsteinem.

Co warto wiedzieć o zawodach ?

Poszukiwanie wiadomości o zawodach jest kolejnym bardzo ważnym krokiem w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Dlatego wspieraj swoje dziecko w poznawaniu zawodów, którymi jest zainteresowane. Co warto wiedzieć o zawodach ?

Zawód to zespół czynności wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez człowieka stale lub z niewielkimi zmianami i wymagających odpowiednich kwalifikacji, zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Na rynku istnieje ogromna liczba zawodów, które wymagają różnej wiedzy, umiejętności i predyspozycji zawodowych. W świecie zawodów można wyróżnić:

- **zawody związane z danymi** - przedmiotem pracy są informacje, słowa, cyfry, litery oraz myśli. Ludzie pracujący w tych zawodach wykonują takie czynności, jak: zbieranie, zestawianie i analizowanie informacji, obliczanie, dokonywanie kalkulacji, sporządzanie sprawozdań, dokonywanie ocen, podejmowanie decyzji. Typowe zawody to np.: urzędnik, ekonomista, bibliotekarz, pracownik bankowy, dyrektor ds. finansowych.
- **zawody związane z ludźmi** - praca opiera się na kontaktach z ludźmi. W zawodach tych pracownicy wykonują takie czynności, jak: doradzanie, negocjowanie; uczenie, pomaganie, opiekowanie się, kierowanie i nadzorowanie, przekonywanie, sprzedawanie, udzielanie informacji. Zawody związane z ludźmi to np.: lekarz, pielęgniarka, doradca zawodowy, pośrednik pracy, nauczyciel, psycholog, handlowiec, akwizytor, negocjator.
- **zawody związane z rzeczami** – przedmiotem pracy są głównie materiały, surowce, urządzenia, narzędzia, produkty. Pracownicy wykonują takie czynności, jak: obsługiwanie maszyn i urządzeń, kierowanie i prowadzenie pojazdów, posługiwanie się narzędziami, przesyłanie, podawanie, odbieranie towarów, urządzeń i maszyn. Zawody związane z rzeczami to np.: technik

mechatronik, technik telekomunikacji, inżynier elektryk, kierowca autobusu, pilot samolotowy, technik ortopeda, zegarmistrz, złotnik-jubiler, ślusarz.

Każdy z nas ma predyspozycje do wykonywania określonych zawodów. Jeśli więc dziecko jest zainteresowane jakimś konkretnym zawodem, to dobrze aby dowiedziało się o nim jak najwięcej.

Najważniejsze informacje o zawodach, jakie warto zdobyć to:

- ✓ jakie czynności wykonuje się w danym zawodzie ?
- ✓ jakie są wymagania (wykształcenie + stan zdrowia) wobec osób zainteresowanych określonym zawodem?
- ✓ jakie są przeciwwskazania do wykonywania zawodu ?
- ✓ jakie są możliwości doskonalenia zawodowego?
- ✓ jakie są szanse na znalezienie pracy?
- ✓ gdzie można kształcić się w zawodzie?

Gdzie poszukiwać informacji o zawodach?

Dziecko poznaje zawody już od najmłodszych lat. Najpierw styka się z zawodami swoich rodziców oraz najbliższego otoczenia, później w szkole poznaje kolejne profesje. Źródłami informacji są także przekazy ustne, książki, czasopisma, audycje radiowe i telewizyjne, filmy i wycieczki oraz strony internetowe np.:

- <http://wuplodz.praca.gov.pl>
- <http://psz.praca.gov.pl/-/913724-klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci>
- <http://www.koweziu.edu.pl/wybor-zawodu>
- <https://www.uczelnie.info.pl>
- <http://www.kwalifikacjeczawodowe.info>

Co warto wiedzieć o szkołach?

Kiedy młody człowiek zakończy już wstępny etap zbierania informacji o sobie i dokona rozeznania w interesujących go zawodach, wtedy powinien zapoznać się z

ofertą szkół i dopasować swój wybór do istniejącej oferty edukacyjnej. Oferta szkół jest bogata i różnorodna. Warto ją poznawać wspólnie z dzieckiem, np.: podczas dni otwartych, czy targów edukacyjnych..

Rysunek 1: Schemat kształcenia w Polsce

* Kwalifikacyjny kurs zawodowy to pozaszkolna forma kształcenia ustawicznego skierowana do osób, które ukończyły 18 rok życia

Źródło: <http://sp275.waw.pl/doradztwo-zawodowe>

Po zakończeniu szkoły podstawowej Twoje dziecko może wybrać:

- szkołę branżową I stopnia
- technikum
- liceum ogólnokształcące

Szkoła branżowa I stopnia:

- nauka trwa 3 lata
- w trakcie nauki uczeń zdaje egzaminy zawodowe (jeden, dwa lub trzy) w zależności od liczby kwalifikacji w danym zawodzie. Przystąpienie do egzaminów zawodowych jest obowiązkowe. Po każdym zdanym egzaminie uczeń otrzymuje świadectwo kwalifikacyjne. Gdy uczeń zda wszystkie egzaminy i ukończy szkołę, otrzyma świadectwo ukończenia szkoły i dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe

- po ukończeniu branżowej szkoły I stopnia istnieje możliwość dalszego kształcenia w dwuletniej szkole branżowej II stopnia lub w liceum dla dorosłych. W szkole branżowej II stopnia musi być zachowana tzw. spójność kwalifikacji, co oznacza, że nie można uczyć się w zawodzie, który nie ma kwalifikacji wspólnej ze szkołą branżową I stopnia.

Technikum

- nauka trwa 5 lat
- w trakcie nauki uczeń zdaje egzaminy zawodowe (jeden, dwa lub trzy) w zależności od liczby kwalifikacji w danym zawodzie. Po każdym zdany egzaminie uczeń otrzymuje świadectwo kwalifikacyjne. Gdy uczeń zda wszystkie egzaminy i ukończy szkołę, otrzyma świadectwo ukończenia szkoły i dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe. Dyplom można odebrać z suplementem Europass, prezentującym umiejętności zawodowe i kompetencje w sposób uznawany na terenie Unii Europejskiej;
- po zdaniu egzaminu maturalnego uczeń otrzyma świadectwo dojrzałości, które uprawnia go do kontynuowania nauki w szkole wyższej.

Liceum Ogólnokształcące:

- nauka trwa 4 lata
- w liceum ogólnokształcącym uczeń ma obowiązek wyboru od 2 do 3 przedmiotów spośród proponowanych przez szkołę, ujętych w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym
- po ukończeniu szkoły i zdaniu egzaminu maturalnego uczeń otrzymuje świadectwo dojrzałości, które uprawnia go do kontynuowania nauki w szkole wyższej.

Szczegółowe informacje o szkołach ponadpodstawowych w woj. łódzkim znajdziesz bezpośrednio na stronach internetowych szkół oraz na stronie:

- <http://www.kuratorium.lodz.pl/wp-content/uploads/2020/04/informator-2020-2021-stan-na-06.04.20.pdf> .

Po ukończeniu liceum ogólnokształcącego lub technikum i zdanej maturze Twoje dziecko może wybrać następujące rodzaje studiów:

- studia pierwszego stopnia, które pozwalają uzyskać wykształcenie wyższe zawodowe. Zazwyczaj studia te trwają 3-4 lata. Absolwent po ich ukończeniu uzyskuje tytuł zawodowy licencjata lub inżyniera;
- uzupełniające studia magisterskie, trwające na ogół 2 lata. Po ich ukończeniu absolwent uzyskuje tytuł zawodowy magistra (kierunek tych studiów może być inny od kierunku studiów pierwszego stopnia);
- jednolite studia magisterskie, które trwają 5-6 lat. Po ich ukończeniu absolwent uzyskuje tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera lub równorzędny uprawniający do wykonywania wybranych zawodów.

Informacje o kierunkach studiów w Polsce i za granicą możesz znaleźć bezpośrednio na stronach internetowych szkół wyższych oraz na stronach np.:

- <http://www.uczelnie.info.pl/>,
- <http://pomaturze.pl>,
- <http://www.informatormaturzysty.pl/>.

Bez świadectwa maturalnego możesz kontynuować naukę:

- w szkołach policealnych,
- na kwalifikacyjnych kursach zawodowych.

Informacje o szkołach policealnych i kwalifikacyjnych kursach zawodowych znajdziesz na stronach internetowych np.:

- <https://lodzkie.szkolypolicealne.edubaza.pl/>
- <https://www.pomaturze.pl/search/policealna/wszystkie/wszystkie/wszystkie/wszystkie/wszystkie>
- <https://kursy-zawodowe.kwalifikacjeczawodowe.info/s/3519/74676-Gdzie-po-zawod-lodzkie-kursy-zawodowe.htm>

Gdzie szukać pomocy w planowaniu przyszłości dziecka?

Specjalistą, który pomoże Twojemu dziecku w wyborze zawodu oraz kierunku kształcenia w formie indywidualnych lub grupowych porad zawodowych jest doradca zawodowy, który w procesie doradczym uwzględni jego możliwości psychofizyczne i

sytuację życiową, a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego.

Doradca zawodowy pomoże Twojemu dziecku w:

- ✓ poznaniu i rozwijaniu zainteresowań, umiejętności, pasji i talentów,
- ✓ inspirowaniu i dostarczaniu bodźców do wszechstronnego rozwoju,
- ✓ rozbudzanie pozytywnego i twórczego myślenia,
- ✓ poznaniu aktualnej oferty edukacyjnej,
- ✓ poznaniu aktualnej informacji o lokalnym i krajowym rynku pracy
- ✓ poznaniu zapotrzebowania na pracowników w określonych zawodach
- ✓ poznaniu wymagań stawianych pracownikom przez pracodawców

Doradca zawodowy w swojej pracy wykorzystuje między innymi:

- kwestionariusze zainteresowań zawodowych,
- testy psychologiczne,
- filmy szkoleniowe oraz filmy o zawodach,
- teczki informacji o zawodach,
- informatory o szkołach i instytucjach szkolących,
- aktualne informacje o rynku pracy.

Dlaczego warto skorzystać z usług doradcy?

Współczesne poradnictwo zawodowe traktowane jest jako proces, który zaczyna się we wczesnym dzieciństwie i trwa przez całe życie zawodowe człowieka. Rola doradcy zawodowego nie polega na podejmowaniu decyzji za Twoje dziecko, ale na wskazywaniu różnych możliwości edukacyjno-zawodowych, towarzyszeniu mu i wspieraniu w procesie poznawania siebie, wyboru zawodu i szkoły.

Gdzie możesz znaleźć doradcę zawodowego?

Doradcy pracują w różnych placówkach i zajmują się zarówno dziećmi, młodzieżą, jak i osobami dorosłymi. Z pomocy doradcy zawodowego możesz korzystać w:

- szkołach,
- poradniach psychologiczno-pedagogicznych,

- centrach edukacji i pracy młodzieży OHP - młodzieżowych centrach kariery i mobilnych centrach informacji zawodowej,
- akademickich biurach karier,
- wojewódzkich urzędach pracy - centrach informacji i planowania kariery zawodowej,
- powiatowych urzędach pracy.

Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej – oferta dla młodzieży szkolnej i rodziców

Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej to wyspecjalizowane placówki wojewódzkich urzędów pracy, które prowadzą działalność w zakresie informacji i poradnictwa zawodowego. Centra opracowują, gromadzą i udostępniają informacje o zawodach, rynku pracy, możliwościach zdobycia kwalifikacji zawodowych oraz pomagają klientom w podejmowaniu decyzji zawodowych. Z usług centrów korzystać mogą wszyscy zainteresowani, w tym również młodzież szkolna, absolwenci szkół, a także rodzice dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.

Co Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej oferują młodzieży szkolnej?

Dla młodzieży szkolnej Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej bezpłatnie prowadzą:

- ✓ **poradnictwo indywidualne** - to inaczej rozmowa doradcza, której celem jest udzielenie pomocy i wsparcia w wyborze dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej. Porada indywidualna to z reguły cykl spotkań ucznia z doradcą zawodowym, podczas których można:
 - przeanalizować przebieg nauki szkolnej i dotychczasowych doświadczeń zawodowych,
 - określić preferencje i predyspozycje zawodowe za pomocą testów i kwestionariuszy,
 - poznać oczekiwania związane z zawodem,
 - określić warunki niezbędne do wykonywania zawodu – wykształcenie, stan zdrowia, przeciwwskazania do wykonywania zawodu,

- opracować indywidualny plan działania.
- ✓ **poradnictwo grupowe** - to zajęcia warsztatowe poświęcone różnorodnej tematyce, np.:
 - diagnozie predyspozycji i kompetencji zawodowych,
 - kształtowaniu kompetencji społecznych, tj.: kreatywność, asertywność, komunikacja interpersonalna i umiejętność radzenia sobie ze stresem,
 - kształtowaniu umiejętności przydatnych w poszukiwaniu pracy, tj.: przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, rozmowa kwalifikacyjna.
- ✓ **indywidualne i grupowe spotkania informacyjne** dotyczące np.:
 - informacji na temat możliwości kształcenia i szkolenia,
 - informacji o zawodach,
 - aktualnej sytuacji na rynku pracy,
 - zawodów i kompetencji przyszłości,
 - możliwości nauki języka obcego oraz innych form zdobycia doświadczenia zawodowego i zatrudnienia w kraju i za granicą.

Co Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej oferują rodzicom ?

Rodzice dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym mogą wziąć udział w spotkaniach informacyjnych organizowanych przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej. Podczas spotkań rodzice mogą zdobyć wiedzę na temat:

- rozpoznawania zainteresowań, talentów, predyspozycji zawodowych własnych dzieci,
- świadomego planowania kariery zawodowej,
- umiejętnego wspierania dziecka w planowaniu przyszłości zawodowej,
- zawodów i rynku pracy,
- możliwości skorzystania z pomocy doradcy zawodowego w szkole, poradni psychologiczno-pedagogicznej, urzędzie pracy.

Poza konsultacjami indywidualnymi i zajęciami grupowymi rodzice i dzieci mogą w centrach informacji i planowania kariery zawodowej skorzystać z zasobów informacji zawodowej, tj.:

- czasopism i publikacji,
- materiałów edukacyjnych,
- informatorów o zawodach,
- informatorów o szkołach,
- filmów szkoleniowych.

Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w województwie łódzkim:

Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Łodzi

ul. Wólczańska 49, 90-608 Łódź

tel. 42 66 30 255, 66 30 273.

e-mail: centrum@wup.lodz.pl

www.wuplodz.praca.gov.pl

<https://www.facebook.com/CliPKZ/>

Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Oddział w Skierniewicach

ul. Senatorska 10, 96-100 Skierniewice

tel. 46 833 39 74, 833 36 50

e-mail: centrumsk@wup.lodz.pl

Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Oddział w Piotrkowie

Trybunalskim

ul. Wojska Polskiego 2, 97-300 Piotrków Trybunalski

tel. 44 649 60 87

e-mail: cizpt@wup.lodz.pl

Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Oddział w Sieradzu

ul. 3 Maja 7, 98-200 Sieradz

tel. 43 822 81 84, 822 81 86

e-mail: lowusi@wup.lodz.pl

Bibliografia

1. Paszkowska – Rogacz A., Jak pomóc dziecku w podejmowaniu decyzji dotyczących kariery zawodowej. Poradnik dla rodziców, FAMICO 2015
2. Knapińska A., Kim będzie moje dziecko?, Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Oddział w Skierniewicach, Skierniewice 2019
3. Grochmalski J., Rodzic pierwszym doradcą zawodowym swojego dziecka?, Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Oddział w Sieradzu, Sieradz 2019
4. Zając O., Planowanie kariery zawodowej, opracowanie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Oddział w Piotrkowie Trybunalskim, Piotrków Trybunalski 2019

Netografia

Data dostępu 15.06.2020r.

1. Jak mądrze wybierać i wspierać poradnik dla rodziców i kandydatów dla szkół ponadpodstawowych na rok szkolny 2019/2020, https://edukacja.warszawa.pl/sites/edukacja/files/rekrutacja/21406/attachment/s/jak_madrze_wybierac_i_wspierac_-poradnik_-rekrutacja_2019.pdf
2. Szkoła branżowa II stopnia - co dalej i kto może do niej iść, <http://wybieramszkole.pl/blog/szkola-branzowa-ii-stopnia-co-daje-i-kto-moze-do-niej-isc>
3. Po szkole branżowej też będzie można iść na studia, <http://www.prawo.pl/oswiata/po-szkole-branzowej-tez-bedzie-mozna-isc-na-studia,132927.html>
4. Kim jest doradca zawodowy i gdzie go szukać, <http://www.metis.pl/content/view/30/32>
5. Doradca kariery – kim jest i w czym może ci pomóc?, <https://dokariery.pl/-/doradca-kariery-kim-jest-i-w-czym-moze-ci-pomoc->

6. Jak pomóc dziecku w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej?
https://www.wup.pl/images/uploads/IV.DLA_BEZROBOTNEGO/a.CLIPKZ_poradnictwo_zawodowe/V.do_pobrania/Jak_pom%C3%B3c_dziecku_w_planowaniu_kariery_educacyjno-zawodowej-poradnik_dla_rodzic%C3%B3w_uczn%C3%B3w.pdf
7. Rodzic pierwszym doradcą zawodowym swojego dziecka. Jak i co może zrobić rodzic, aby pomóc dziecku w wyborach edukacyjno-zawodowych nie tylko w czasach koronawirusa? <http://poradnia9.waw.pl/wp-content/uploads/2020/04/Doradztwo-zawodowe-Informacje.pdf>
8. Pomagam dziecku w wyborze zawodu,
<http://www.sp2.kepno.pl/downloads/pomagamdziecku.pdf>
9. Jak rozpoznać predyspozycje i zainteresowania dziecka?
<https://polki.pl/rodzina/nastolatki,jak-rozpoznać-predyspozycje-i-zainteresowania-dziecka,10409231,artykul.html>
10. Czynniki ważne przy planowaniu kariery zawodowej
<https://www.metis.pl/content/view/204/32/>
11. Filipczyk A. Soliwoda A. Poradnik dla osób wybierających zawód
<http://www.doradca.up.gov.pl/pliki/Poradnik.pdf>
12. Foryś M. Diagnoza zdolności, uzdolnień, „podwójnej wyjątkowości” w działalności nauczyciela i specjalisty
http://www.ptde.org/pluginfile.php/1378/mod_page/content/13/PTDE_2018_18_9.pdf
13. Narzędzie nr 4: Ćwiczenie: „Jaki jest Twój temperament?”
<http://www.sp2.ostroleka.pl/dokumenty/nawigator/narzedziaNr4.pdf>
14. Temperament dziecka – jak go rozpoznać?
<https://kids-co.pl/jak-rozpoznać-temperament-dziecka/>
15. Gąstoł-Olbrycht A. Dodajmy dziecku skrzydeł, czyli jak rozwijać pasje swojego dziecka?,

https://czasdzieci.pl/domowa-akademia/rodzice-artykuly/id.530-dodajmy_dziecku_skrzydel.html